

Aluevaltuustoaloite hoitajien autonomisen ja yhteisöllisen työvuorosuunnittelun turvaamiseksi

Hoitohenkilöstöllä säilytetään mahdollisuus autonomiseen ja yhteisölliseen työvuorosuunnitteluun nykyisen käytännön mukaisesti, eikä siirrytä automaattiseen työvuorosuunnitteluun vastoin työntekijöiden enemmistön tahtoa.

Perustelut

Kolmivuorotyössä työvuorojen ja muun elämän yhteensovittaminen ei aina ole helppoa. Hoitajat ovat suunnitelleet työvuoronsa autonomisesti ja yhteisöllisesti viimeiset 15–20 vuotta. Tässä mallissa kolmen viikon työvuorolistaan voi jättää 21 toivetta. Näistä osa on priorisoituja, 3–4 kappaletta, jotka pyritään toteuttamaan joka tilanteessa.

Työntekijä näkee kaikkien muiden jättämät työvuorotoiveet sekä sen, onko työvuoroihin tulossa liikaa, sopivasti vai liian vähän työntekijöitä. Näin hän voi arvioida työvuoron toteutumisen todennäköisyyden. Kun työntekijä suunnittelee listansa huomioiden kokonaisuuden, työvuorot toteutuvat usein pienillä muutoksilla tai jopa ilman muutoksia.

Ennen tätä järjestelmää työntekijä saattoi jättää osastonhoitajalle vain kolme toivetta työvuorolistaan, joten nykyinen malli on merkittävästi lisännyt työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksia ja työhyvinvointia.

Uusi työvuorojen hallintajärjestelmä on Visma-yhtiön valmistama Numeron, jossa ollaan useilla hoito-osastoilla työnantajan päätöksellä ottamassa käyttöön optimointiin perustuva automaattinen työvuorosuunnittelu. Tässä mallissa työntekijä voi jättää vain 3–4 työvuorotoivetta kolmen viikon listaan.

Tämä tarkoittaa käytännössä paluuta 15–20 vuotta taaksepäin työhyvinvoinnissa.

Numeronissa on mahdollista ottaa käyttöön myös hybridimalli, jossa ensin valitaan yhteisöllisesti esimerkiksi yövuorot, minkä jälkeen työntekijä voi jättää 3–4 toivetta. Lisäksi työntekijä voi ilmoittaa rajatun määrän kestotoiveita, joita järjestelmä pyrkii huomioimaan.

Numeronissa on mahdollista valita myös autonominen ja yhteisöllinen työvuorosuunnittelu.

Numeronin optimointia markkinoidaan työaikaa säästävänä, edullisena ja tasapuolisena ratkaisuna, mikä palvelee työnantajan näkökulmaa. Työntekijöillä on kuitenkin työelämän ulkopuolella perhettä, harrastuksia ja muita velvollisuuksia. Työvuorojen yhteensopimattomuus muun elämän kanssa vähentää merkittävästi työhyvinvointia.

On huomionarvoista, että työntekijöitä ei ole aidosti kuultu osastoilla muutoksesta, vaan se on tuotu ylhäältä annettuna.

Uudistusta perustellaan tasapuolisuudella. Koska kaikkien toiveita ei aina voida toteuttaa, on työvuorojen toivomisessa käytössä pelisäännöt. Osastonhoitajan velvollisuutena on jo nykyisellään valvoa tasapuolisuuden toteutumista.

Työntekijöiden näkökulmasta ei ole kohtuullista, että 21 toiveen järjestelmä korvataan 3–4 toiveella tasapuolisuuden nimissä.

Syksyllä 2022 sairaanhoitopiirin intrassa uutisoitiin siirtymisestä automaattiseen työvuorosuunnitteluun. Tuolloin puhuttiin tarvelähtöisestä suunnittelusta. Hoitajat vastustivat muutosta laajasti: adressiin kerättiin yli 6500 nimeä automaattista työvuorosuunnittelua vastaan. Juuri nyt keväästä eteenpäin 2026 optimointia ollaan useilla osastoilla ottamassa sairaalapalveluissa käyttöön. Hoitajien mielipiteet automaattista työvuorosuunnittelua vastaan eivät ole muuttuneet.

Johtopäätökset

Yhteisöllinen työvuorosuunnittelu on:

- lisännyt työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksia
- parantanut työhyvinvointia
- mahdollistanut työn ja muun elämän yhteensovittamisen
- toiminut käytännössä hyvin vuosien ajan

Automaattinen suunnittelu heikentää näitä tekijöitä ja on vastoin henkilöstön selkeästi ilmaisemaa tahtoa.

Esitys

Me allekirjoittaneet esitämme, että:

1. Hoitajille säilytetään mahdollisuus valita yhteisöllinen työvuorosuunnittelu.
2. Automaattista työvuorosuunnittelua ei oteta käyttöön pakottavana mallina.
3. Mikäli uusia järjestelmiä käytetään, niiden tulee tukea yhteisöllistä suunnittelua eikä korvata sitä.
4. Henkilöstöä kuullaan aidosti kaikissa työvuorosuunnittelua koskevissa muutoksissa.

Allekirjoitukset

Petri Siuro (vihr)

Henri Backman (vihr)

Julia Sangervo (vihr)

Hanna Sareila (vihr)

Anna Moilanen (vihr)

Ilkka Jäntti (kok)

Leena Saarela (vas)

Sinikka Torkkola (vas)

Markku Virkamäki (sdp)